

آخرین قاتل سریالی تهران

سال ۳۰۸۲ قتل در تهران اتفاق افتاد. قاتل به عنوان مشتری و برای خرید خانه وارد خانه شهروندان می شد و خانم‌ها را با ضربات چاقو به قتل می رساند. او در ۲ هفته موفق شده بود ۳ نفر را در خانه‌های شان به قتل برساند که با ورود کار آگاهان اداره دهم پلیس آگاهی او دستگیر شد و توانست مر تکب قتل‌های بیشتری شود.

چند درصد قتل‌ها کشف می شود؟

کمتر پرونده قتلی وجود دارد که کار آگاهان اداره دهم پلیس آگاهی نتوانند آن را کشف کنند البته در همه جای دنیا در صدی از قتل‌ها بنا بر دلایل مختلف هیچ وقت کشف نمی‌شود. با وجود این افسران اداره دهم در سال‌های اخیر موفق شده‌اند که پیشتر از ۹۰ درصد پرونده‌های قتل تهران را کشف و عامل جنایت را دستگیر کنند.

مهم ترین دلیل وقوع قتل در تهران

قتل در تهران انگیزه‌های متفاوتی دارد اما مهم ترین انگیزه‌های وقوع قتل خانواده‌گی، اتفاقی، نزاع و درگیری خیابانی است. مورد بعدی قتل‌ها، مالی است. اکثر قتل‌ها به صورت برنامه‌ریزی نشده و اتفاقی است؛ یعنی شخص قابل هیچ تصمیم و نییتی برای ارتکاب قتل ندارد. اما در شرایطی قرار می‌گیرد که ناخواسته دست به قتل می‌زند و خودش را گرفتار می‌کند.

متهمان بی گناه هم هستند؟

در پرونده‌های قتل تا دلایل قوی وجود نداشته باشد هیچ کسی بازداشت نمی‌شود. فرد دستگیر شده ممکن است قاتل اصلی نباشد، اما ممکن است در جنایت نقش داشته باشد. مثلاً به قاتل در ارتکاب قتل کمک کرده باشد یا وسیله‌ای را در اختیار او قرار داده باشد. معمولاً هیچ بازپرسی هم به همین راحتی حکم جلب فردی را صادر نمی‌کند.

معجزمانه از اداره دهم پلیس آگاهی

کارآگاهان پلیس چطور قاتلان را شناسایی، دستگیر و بازجویی می‌کنند؟

گزارش

محمد جعفری، روزنامه‌نگار: وقتی قتلی در تهران رخ می‌دهد، خودکشی مشکوکی اتفاق می‌افتد، جسد بدون هویتی در گوشه‌ای از شهر کشف می‌شود و... چه کسانی باید در پی رازگشایی از چنین معماهایی باشند؟ در طبقه سوم یکی از ساختمان‌های مرکز فرماندهی پلیس آگاهی تهران، بخشی وجود دارد به نام اداره دهم که کارکنش تیرین افسران پلیس در آنجا مشغول فعالیت هستند؛ افرادی با ضربیب هوشی بالا که از توانایی‌های خاصی برخوردار هستند. شاید همین توانایی‌ها باعث شده که در سال‌های اخیر بیش از ۹۰ درصد از قتل‌هایی که در تهران اتفاق افتاده در کوتاه‌ترین زمان ممکن کشف شود. با همکاری سرهنگ مرتضی نثاری، معاون مبارزه با جرائم جنایی و سرهنگ مهدی مسلمی، رئیس اداره دهم درهای این اداره برای نخستین مرتبه به روی خبرنگار همشهری باز شد تا ناگفته‌هایی از چگونگی شناسایی قاتلان در کمترین زمان ممکن، عملیات دستگیری، راز و رمزهایی از چگونگی بازجویی از متهمان و اطلاعاتی ناشنیده یا کمتر شنیده شده از این اداره و ویژه بازگو شود. این گزارش، روایتی خواندنی و دست‌اول از آن چیزی است که در اداره دهم و ویژه مبارزه با قتل (اداره دهم) پلیس آگاهی یا پنتخ می‌گذرد.

صحنه جنایت

معمولاً در صحنه‌های قتل، تیمی کامل از اداره دهم، اداره تشخیص هویت، قاضی کشیک قتل و پزشکی قانونی تشکیل می‌شود. قبل از ورود این تیم، صحنه قتل توسط مأموران کلاتری حفظ می‌شود و یک سسری تحقیقات اولیه را انجام می‌دهند. کار کارآگاهان اداره دهم معمولاً با تحقیقات محلی شروع می‌شود. اول در خصوص وضعیت جسد بررسی‌هایی انجام می‌شود که چطور قتل اتفاق افتاده و در چه جاهایی آثار وجود دارد. مثلاً تیم تشخیص هویت نمونه‌برداری انجام می‌دهد و عکس و فیلم و کروکی تهیه می‌کند. در ادامه تحقیقات محلی و شناسایی انگیزه قتل انجام می‌شود. معمولاً یک سسری اطلاعاتی در صحنه جمع‌آوری می‌شود که پلیس در ادامه بتواند بر اساس آنها اقداماتی انجام دهد. بعد از بررسی اولیه، تازه کار کارآگاهان اداره دهم شروع می‌شود.

فرضیه‌سازی قتل

افسران اداره دهم بعد از بازگشت از صحنه قتل ابتدا یک گزارش مقدماتی تهیه می‌کنند. روال این است که چند افسر قتل و رئیس اداره دهم یک جلسه هم‌اندیشی برگزار می‌کنند. در این جلسه افسری که به صحنه قتل رفته توضیح کامل و با جزئیات ارائه می‌کند و نظر خودش و فرضیاتی که به ذهنش می‌رسد را مطرح می‌کند. سایر همکاران هم نظر می‌دهند. مثلاً به چند فرضیه مختلف می‌رسند. بر اساس اولویت روی هر کدام از فرضیه‌ها کار می‌شود. اگر قتل مبهم باشد از افراد زیادی استفاده و تقسیم کار می‌شود. مثلاً یک نفر بازجوی خوبی است، یک نفر تحقیقات میدانی را خوب انجام می‌دهد، بعضی از افسران در کارهای فنی قوی‌تر هستند و... به همین شکل تقسیم کار انجام می‌شود و کار ادامه پیدا می‌کند.

خبرها به سرعت منتشر می‌شوند

قبلاً امکانات چندانی در اختیار پلیس نبود و وقوع قتل هم کمتر بود. متهمان هم آنچنان در کارشان وارد نبودند اما حالا شرایط تغییر کرده و امکانات پلیس بیشتر شده و پیشرفت قابل ملاحظه‌ای در کشفیات از مایشگاهی، علمی، بازجویی‌ها و... رخ داده است. از طرفی ورودی پرونده‌ها نیز بیشتر شده است. همچنین فشارهایی هم روی پلیس است. شاید قدیم اگر مثلاً یک قتلی در یک خیابان اتفاق می‌افتاد ممکن نبود چند هفته دیگر هم هیچ‌کس جز مأموران متوجه نشود اما حالا هم‌زمان برای‌شان یک‌سری محدودیت‌هایی دارند.

درگیری مسلحانه

حتی برای دستگیری یک متهم عادی هم احتمال درگیری وجود دارد. کسی که اقرار است دستگیر شود، قاتل است و می‌داند که مجازاتش اگر قصاص نباشد، حبس سنگین است. چیزی برای از دست‌دادن ندارد و قتل یک نفر با دو نفر برایش هیچ فرقی ندارد. از هر راهی هم استفاده می‌کند که بتواند فرار کند. این راه هم می‌تواند آسیب‌زدن به مأموران پلیس یا حتی آسیب‌زدن به خودش باشد. در مواردی هم بوده که مأموران پلیس در درگیری با قاتلان به شهادت رسیده‌اند. بنابر این افسران اداره دهم آماده هر گونه درگیری هستند.

دوره‌های کار آگاهی

مأموران پلیس علاوه بر دوره‌هایی که در دانشکده افسری طی می‌کنند، دوره‌های ویژه‌ای را نیز در طول مدت خدمت پشت‌سر می‌گذارند. این دوره‌ها برای فردی که افسر کشیک صحنه قتل اداره دهم می‌شود جدی‌تر است. مثلاً چنین فردی باید حداقل ۱سال در اداره دهم خدمت کرده باشد تا بتواند افسر کشیک صحنه قتل شود. بهترین آزمون نداشته است. خیلی از افرادی که به اتهام قتل عمد دستگیر می‌شوند افرادی عادی هستند که قبل از آن مرتکب جرمی نشده بودند. فقط یک لحظه عصبانیت و ناتوانی در کنترل خشم موجب شد آنها دست به قتل بزنند.

چگونگی بازجویی از قاتلان

بعضی از متهمان بعد از دستگیری خودشان بدون هیچ‌گونه مقاومتی به قتل اعتراف می‌کنند. یا دلایل و مدارک به دست آمده خیلی قوی است و مشکلی برای کشف حقیقت وجود ندارد. اما بعضی از متهمان به این راحتی به قتل اعتراف نمی‌کنند. به همین دلیل کارآگاهان در تحقیقات مقدماتی سعی می‌کنند یک سسری اطلاعات از متهم به دست آورند و بعد از آن برنامه‌ریزی می‌کنند که کدام یکی از افسران بهتر می‌تواند از اینس متهم بازجویی کند تا پرونده زودتر به نتیجه برسد. در طول دوران بازجویی، فرصتی وجود دارد که دلایل و مدارک جمع‌آوری و به تدریج رو شود تا از متهم اطلاعات بهتری به دست بیاید. این موضوع البته بستگی به افسران و اقدامات او نیز دارد. ممکن است پرونده‌ای در یک هفته به نتیجه برسد و در پرونده دیگری بیشتر. بازجویی فنی - پلیسی اصطلاح است. اما منظور بهر مبرداری از امکانات فنی، علمی و آزمایشگاهی است.

دستگیری قاتل

بعد از اینکه افسران اداره دهم به نتایج درباره قاتل دست پیدا کردند، با مجوز قضایی برای عملیات دستگیری قاتل برنامه‌ریزی می‌کنند. بستگی به این دارد که قرار است چه کسی در چه مکانی دستگیر شود. مثلاً اگر متهم اعتیاد به مواد مخدر دارد برنامه‌ریزی می‌شود که چه ساعتی باید عملیات انجام شود که او غافلگیر شود. یا اینکه متهم دیگری از اراذل است و باید در کجا چه ساعتی و با چه استعدادی از نیر و اقدام شود. ممکن است متهمی هم فردی عادی باشد، برای اینکه به سایر اعضای خانواده او آسیب وارد نشود سعی می‌شود در زمان مناسب عملیات انجام شود.

بر خورد با مخوف ترین قاتلان تهران

گردن کلفت ترین قاتلان هم زمانی که دستگیر می‌شوند، آنچنان مخوف نیستند. قاتلانی در این سال‌ها دستگیر شده‌اند که جزو اراذل بنام بوده‌اند. اما وقتی دستگیر شده و به اداره دهم منتقل شده‌اند از متهمان عادی هم عادی‌تر بوده‌اند. مثلاً به گفته افسران اداره دهم وقتی در اداره از یکی از آنها بازجویی می‌شد او از ترس خیس عرق می‌شد.

آدم‌های عادی که قاتل می‌شوند

خیلی از درگیری‌های منجر به قتل هنگام رانندگی اتفاق می‌افتد. مثلاً دو ماشین جلوی یکدیگر می‌پیچند و... بحث و جدل ساده‌ای پیش می‌آید و منجر به قتل می‌شود. مثلاً مدتی قبل فردی برای خرید یک پنل پخش خودرو رفته بود و به‌خاطر اختلاف قیمت ۲۰ هزار تومانی با فروشنده درگیر و مرتکب قتل شد. در حالی که انگیزه و برنامه‌ریزی از قبل برای قتل وجود نداشته است. خیلی از افرادی که به اتهام قتل عمد دستگیر می‌شوند افرادی عادی هستند که قبل از آن مرتکب جرمی نشده بودند. فقط یک لحظه عصبانیت و ناتوانی در کنترل خشم موجب شد آنها دست به قتل بزنند.

کارآگاهان زن اداره دهم

در اداره دهم کارآگاهان زن هم حضور دارند و کارهای مهمی انجام می‌دهند. مثلاً اگر در دستگیری متهم زن وجود داشته باشد یا در تحقیقات این نتیجه به دست آمده باشد که در جایی که قرار است عملیات دستگیری انجام شود متهمان زن حضور دارند و ممکن است تنش ایجاد کنند معمولاً همکاران پلیس نسوان هم به این‌مأموریت می‌روند. یا اینکه در بازجویی‌ها اگر متهمان یا شاکیان زن باشند از همکاران پلیس زن استفاده می‌شود. در بین کارآگاهان اداره دهم، افسران زن تجربه خوبی دارند که اگر بازجویی‌های‌شان از همکاران مرد بهتر نباشد قطعاً ضعیف‌تر نیست.

خون پای قاتلان را می‌گیرد

رئیس اداره دهم، خطره جالبی از چگونگی شناسایی یک قاتل دارد. او می‌گوید ما خودمان به تنهایی هیچ وقت موفق نیستیم و همه چیز با کمک خدشات و دست‌خندار در کشف پرونده‌ها می‌بینیم. اینکه می‌گویند خون پای قاتل را می‌گیرد واقعیت دارد. مثلاً سال ۸۶ یک شب من افسر کشیک قتل بودم. ز پیل بزرگراه شهید محلاتی داخل یک چمدان جسد زنی را کشف کردیم. من این چمدان را آورده در اداره کل منیزم گذاشته بودم. چمدان نویی بود. بعد به فردی در این زمینه مظنون شدیم اما دلایل قوی علیه او وجود نداشت. رفتمی خانهاش را بازدید کردیم گفتیم شاید قتل در خانه اتفاق افتاده است. خانه تمیز و مرتب بود و نا امید شدیم. با حالت ناامیدی برگشتیم. در ماشین بودیم که نزدیک خانهاش در حوالی تهرانپارس پشت چراغ قرمز یک فروشگاه بزرگ فروش کیف و چمدان دیدم. احساس کردم انگار یک نفر مارا راهنمایی کرده است. با عجله رفتم داخل مغازه چمدانی از همان نوع چمدانی که جسد در آن کشف شده بود را دیدم. فروشنده گفت من در دفتر هم فروش‌ها می‌نویسم. نگاه کرد و گفت یک شب یک چمدان از این نوع فروخته‌ام. او تا متهم را دید گفت این همان فردی است که چمدان را خریده هنگام خرید هم گفتفر جوله داشت که بقیه پولش را نگرفت و رفت. متهم وقتی این شرایط را دید گفت فقط آبرویم را برنید من همه چیز را می‌گویم و به قتل اعتراف کرده‌م. اقداماتی که همکارم انجام می‌دهند به لطف خداست. یا موردی بود که با نیابت قضایی برای دستگیری قاتلی به شهید رفته بودیم. فردی که متهم را می‌شناخت با خودمان برده بودیم اما به نتیجه نرسیدیم. در راه برگشتن حدود ۵۰، ۱۰ کیلومتر از آنجا دور شده بودیم و با سرعت هم حرکت می‌کردیم. کنار خیابان یک کمپرسی خاک بود و چند نفر خاک‌ها را با فرغ جلیه جامی کردند. در یک لحظه فردی که همراهمان بود گفت خدشه تا این حرف را زد ماشین را متوقف کردیم و به سمت کمپرسی برگشتیم. متهم وقتی ما را دید از ترس هم‌ماظور با فرغون دوید و ما آنفردی دنبالش دویدیم و او را دستگیر کردیم. دستگیری این متهم فقط کار خدا بود. علاوه بر این همیشه تعامل با قضات محترم یکی از مواردی است که باعث می‌شود به نتایج بهتری برسیم.